

Finnish B – Higher level – Paper 1
Finnois B – Niveau supérieur – Épreuve 1
Finés B – Nivel superior – Prueba 1

Monday 8 May 2017 (afternoon)
Lundi 8 mai 2017 (après-midi)
Lunes 8 de mayo de 2017 (tarde)

1 h 30 m

Text booklet – Instructions to candidates

- Do not open this booklet until instructed to do so.
- This booklet contains all of the texts required for paper 1.
- Answer the questions in the question and answer booklet provided.

Livret de textes – Instructions destinées aux candidats

- N'ouvrez pas ce livret avant d'y être autorisé(e).
- Ce livret contient tous les textes nécessaires à l'épreuve 1.
- Répondez à toutes les questions dans le livret de questions et réponses fourni.

Cuaderno de textos – Instrucciones para los alumnos

- No abra este cuaderno hasta que se lo autoricen.
- Este cuaderno contiene todos los textos para la prueba 1.
- Conteste todas las preguntas en el cuaderno de preguntas y respuestas.

Teksti A

Etusivu

Uutiset

Mielipide

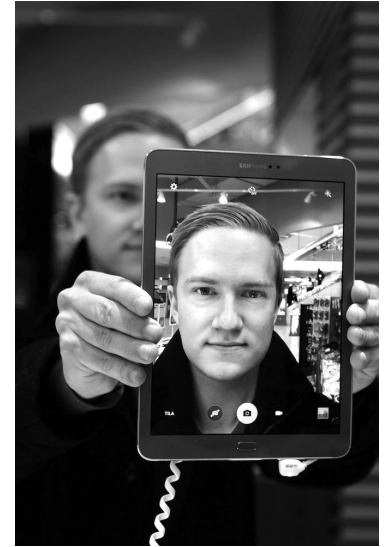
Kulttuuri

Sää

Tapahtumakalenteri

Kouvolalainen Lauri Skön loi Klikinsäästäjän

Oletko kyllästynyt huomiota herättäviin otsikoihin? Jos olet, sinulla on seuraava. Facebookin Klikinsäästäjä-sivusto lukee klikkiotsikoidut jutut sinun puolestasi. Sitten se kertoo selvin sanoin, mistä niissä on kyse. Sivustolla on selvästi tilausta: sillä on yli 83 000 tykkääjää.

5 ”Media pelaa ihmisten tiedonjanolla. Itsekin tykkään seurata uutisia, mutta vain laadukkaita. Klikinsäästäjän ajatus lähti yhdestä Facebookissa näkemästäni otsikosta. Aloin miettiä, että mitä jos olisikin paikka, jossa otsikoita spoilattaisiin* kertomalla, mitä jutut oikeasti sisältävät”, sivuston perustaja, Kouvolasta kotoisin oleva Lauri Skön selittää.

10 Nykyään Klikinsäästäjää pyörittää myös kolme Skönin kouluaikaista kaveria, sillä Skönillä on muutakin puuhaa. Esimerkiksi päivätyö Helsingin Kokoomusnuorten järjestösihteerinä, sivuprojekti Elämälle-hankkeen sisältöpäällikkönä sekä uskonnon, filosofian ja yhteiskuntaopin opettajaopinnot. Osa yhteiskunnallisista harrastuksista on jäänyt jo ajanpuutteen vuoksi: Skön piti viime kevääseen asti Asiasta politiikkaan -blogia, jonka itsepuolustusta käsittelevä artikkeli on kerännyt 250 000 lukijaa ja vei Skönin Ylen Suoran linjan tv-haastatteluun – kuukausi blogin perustamisen jälkeen.

15 Poliitikkomaisen rauhalliselta vaikuttava Skön pitää tarmokkuutensa syynä kykyä innostua. Tyyni ulkokuori pettää, sillä Skön kuvailee itseään sisäisesti levottomaksi. ”Teen juttuja, joista tykkään. Jos innostun jostain, innostun täysillä. Olen aina ollut sellainen. Esimerkiksi 13-vuotiaana innostuin yhtäkkiä Elviksestä. Keräsin levyjä ja julisteita, luin elämäkertoja. Tuli paasattua Elviksestä niin paljon, etteivät muut jaksaneet enää.”

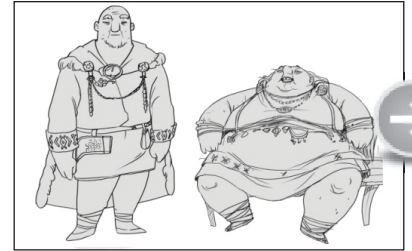
Huippusuositun sivuston perustajan motivaattorina toimii kokemus siitä, että yksittäinen ihminen voi vaikuttaa, jos haluaa – ja osaa. Skön selvästi osaa somepelin säännöt. Somessa toimivat tiiviys, selkeys ja ytimekkyys. ”Klikinsäästäjää tehdään vakavasti, mutta huumorilla”, Skön sanoo.

Suvi-Tuuli Malinen, www.kouvolansanomat.fi (2016)

* spoilata: pilata jännitys paljastamalla sisältö etukäteen

Teksti B

Kansalliseepos herää eloon seikkailupelinä

5 FakeFish on pelialan startup-yritys, joka on jalostunut Turun ammattikorkeakoulun insinööriopiskelijaporukasta. FakeFish rakentaa nyt määrätietoisesti uutta kilpailijaa pelimarkkinoille. Northbound on neliosainen roolipeli, jonka pääpaino on seikkailussa ja tarinankerronnassa. – Päätarina vie peliä eteenpäin ja samalla taistellaan hirviöitä vastaan, ratkotaan arvoituksia ja suoritetaan erilaisia tehtäviä, projektipäällikkö Hannu Puras kertoo.

10 Pelissä liikutaan fantasiamaailmassa, joka pohjautuu Kalevalaan, pohjoismaiseen mytologiaan ja tiimiläisten omaan mielikuviin. – Pelaajan ei tarvitse tuntea Kalevalaa entuudestaan, vaan enemmänkin me kerromme Kalevalan pelaajalle omalla tavallamme. Puras vakuuttaa, että peli käsittelee kansalliseeposta kunnioituksella. Pääjuoni rakentuu Kalevalan tärkeimpien tapahtumien ja hahmojen ympärille, mutta pelimaailman, tehtävien ja toiminnan kautta tekijät tuovat kokonaisuuteen oman lisänsä. Nuorten pelintekijöiden tavoite on kunnianhimoinen; he aikovat herättää Kalevalan uudestaan henkiin ja viedä suomalaista kansanperinnettä ja kulttuuria maailmalle.

15 Northboundia tekevä FakeFish on työskennellyt sen kimpussa noin vuoden verran. Tällä hetkellä pääpaino on sisällön tuottamisessa. Ensimmäinen pelattava kokonaisuus on tarkoitus saada valmiiksi alkusyksystä. Se julkaistaan kuitenkin vasta ensi vuoden puolella. Peli ei ole tekijöilleen vain projekti, he tekevät sitä työkseen. FakeFish sai valtiolta starttirahaa, ja työtä on pystytty rahoittamaan sillä noin vuoden ajan. Toiveissa on, että Northboundin julkaisu rahoittaa firman toimintaa eteenpäin.

20 Kiinnostus pelien tekemiseen kehittyi erilaisten omien ja opiskeluun liittyvien projektien kautta. – Tuskin kukaan meistä opiskelun alkuvaiheessa olisi arvannut, että päädyimme pelialan yrittäjiksi, Puras sanoo. Keväällä 2014 perustajaporukka mietti ideaa omalle projektille ja ajatus Kalevalaan pohjautuvasta pelistä sai kaikki innostumaan. Puras myöntää, että yritys on ottanut melkoisen riskin lähtiessään kehittämään tämän mittakaavan peliä ilman aiempaa kokemusta isojen pelien rakentamisesta.

30 Alkumetreillä FakeFish sai apua Boost Turku Startup Journey -valmennusohjelmasta. Käytännön työssä aikataulut ja suunnitelmallisuus ovat osoittautuneet haasteellisiksi, samoin yrityksen pyörittäminen ja kehittäminen. Onnistuminen vaatii monenlaista osaamista. Kiehtovinta pelinrakentamisessa on Puraksen mukaan ollut se, että pääsee toteuttamaan omaa ideaa ja visiota. Hienoa on ollut myös todeta omien taitojen kehittyminen ja projektin eteneminen. – Matkan aikana olemme oppineet älyttömästi uutta ja oppiminen jatkuu.

35 Myös FakeFishin parvi [– X –]. Nykyään porukkaan kuuluu ohjelmoija, 3D-mallintaja, animaattori, 2D-graafikko ja audio-guru. Pelkkä tekninen osaaminen ei riitä, ja niinpä tiimi [– 18 –] myös folkloristin, joka on auttanut käsikirjoituksen luomisessa. Insinöörien ja folkloristin yhteistyö [– 19 –] kuin leikki. – Jo heti alusta meillä synkkasi hyvin yhteen. Hän [– 20 –] ammattitaidollaan ja tietämyksellään pelin maailmaa.

Minna Virolainen, www.insinoori-lehti.fi (2016)

Teksti C

ILMATIETEEN LAITOS

Kysymyksiä ja vastauksia ilmastonmuutoksesta

[– X –]?

Eräiden arvioiden mukaan ilmastonmuutos on näköpiirissä olevista ihmiskunnan ongelmista jopa vakavin. Lämpenemisen odotetaan kiihtyvän nyt enemmän kuin tuhansiin vuosiin. Lämpeneminen johtuu kasvihuonepäästöjen voimakkaasta kasvusta sadan viime vuoden aikana. Lämpenemisestä seuraa monia haittoja: merenpinta nousee 10–90 senttimetriä, tulvat pahenevat, kuivuus vaivaa esimerkiksi Etelä-Eurooppaa, trooppiset myrskyt voimistuvat, kasvit ja eläimet eivät ehdi sopeutua muutokseen ja ihmisten elinolojen huonontuessa pakolaisuus lisääntyy. Myönteisiäkin vaikutuksia on: Pohjois-Euroopassa kasvukausi pitenee ja jäiden vähetessä pohjoisia merialueita vapautuu kuljetuksiin.

[– 25 –]?

Tiedeyhteisö on jo pitkään ollut yksimielinen siitä, että ilmastonmuutos on tosiasia. On valitettavaa, että tästä poikkeavat näkemykset, jotka kiistävät ihmisen osuuden ilmaston lämpenemisessä, ovat saaneet tiedotusvälineissä suhteettoman paljon tilaa ja epäilemättä lisänneet kansalaisten epätietoisuutta. Ilmastonmuutosta tutkitaan monilla eri tieteenaloilla, eri aikaskaaloissa ja erilaisin menetelmin. Osa näkemyseroista johtunee siitä, että tilastollinen lähestymistapa ja fysikaalisiin ilmiöihin perustuva mallittaminen eivät kohtaa. Ilmastonmuutoksen riski näyttäytyy myös erilaisena, jos tarkastellaan vuosimiljoonia, jolloin ihmistä ei vielä ollut tai jos tarkastellaan riskiä nyky-yhteiskunnalle.

[– 26 –]?

Jos ilmastonmuutos etenee nykyisten käsitysten mukaan, maamme ilmasto lämpenee ja sateet lisääntyvät. Eteläsuomalaisten suurten keskusjärvien – Päijänteen, Saimaan, Vanajan, Säkylän Pyhäjärven – talvenaikaiset tulvat lisääntyvät ja vedenpinnat tulevat olemaan nykyistä korkeammalla. Kevättulvat sitä vastoin vähenevät. Muutos on kuitenkin hidasta.

[– 27 –]?

Lämpötilan kohoaminen ei ole tasaista maapallon eri puolilla eikä eri vuodenaikoina. Eniten lämpenevät pohjoisten leveysasteiden maa-alueet talvisin. Pohjois-Euroopan talvien odotetaan lämpenevän 2050-luvulle tultaessa 2–7 asteella. Nykyään vielä poikkeukselliset helleaallot tulevat Euroopassa kesäisin yleistymään.

Ilmasto on vaihdellut aina, miksi nyt pitäisi huolestua?

Ilmaston luonnollinen vaihtelu on ollut suhteellinen mietoa jääkauden jälkeisenä aikana [– 32 –]

toisin sanoen olemme sopeutuneet nykyiseen ilmastoon. Ilmasto on vaihdellut koko maapallon olemassaolon ajan, mutta muutokset ovat tapahtuneet hitaasti miljoonien vuosien kuluessa. Viime jääkauden kylmimpinä aikoina 20 000 vuotta sitten maapallon keskilämpötila oli arviolta 6 astetta nykyistä alhaisempi. Nyt pahimmillaan on odotettavissa muutos, joka suuruudeltaan vastaa jääkautta [– 33 –] lämpimämpään suuntaan. Erona tähän on se, että nyt muutos tapahtuu hyvin

lyhyessä ajassa eli muutamassa sadassa vuodessa. [– 34 –] muutos on liian nopea ja/tai liian suuri, maapallon ekosysteemit ja ihmiskunta eivät ehdi sopeutua muuttuneeseen tilanteeseen. Seurauksena voi [– 35 –] olla muutoksia, joita emme vielä osaa arvioida. Koska muutos aiheutuu ihmiskunnan toiminnasta, ilmastonmuutoksen etenemiseen on mahdollista vaikuttaa.

Teksti D

Tasavallan presidentti Sauli Niinistön puhe Yhteisvastuukeräyksen avaamiseksi 7.2.2016

SUOMEN TASAVALLAN PRESIDENTTI
REPUBLICEN FINLANDS PRESIDENT
THE PRESIDENT OF THE REPUBLIC OF FINLAND

5 Nuorissa on tulevaisuus, kuuluu vanha ja samalla iätön sanonta. Mutta millainen on tuo tulevaisuus, jos liian monelle onnistumisten ja osallistumisen sijaan osuu hylkäämisiä ja ulkopuolisuutta? Yhteisvastuukeräyksen tuotto käytetään tänä vuonna niin kotimaassa kuin ulkomaillakin nuorten syrjäytymisen ehkäisyyn. Tuotosta 60 prosenttia kanavoidaan ulkomaille, kehitysyhteistyöhön ja katastrofiapuun Kirkon Ulkomaanavun kautta.

10 Kotimaassa yhteisvastuukeräyksen erityiskohde on Suomen Partiolaiset. Kun suomalaisnuorilta itseltään on kysytty, mikä syrjäytymistä aiheuttaa, nousee painavimmaksi syyksi kavereiden puute. Yhteisvastuukeräyksen varoilla Suomen Partiolaiset käynnistävät toimintaa, jossa muun muassa vähävaraisia ja maahanmuuttajataustaisia lapsia ja nuoria otetaan mukaan partiotoimintaan. Keräysvaroin tuetaan myös sisupartiotoimintaa, jotta yhä useampi kehitys-, aisti- tai liikuntavammaisen pääsee osaksi partioliikettä. Parhaimmillaan harrastus tuo mukanaan yhteisön, jossa kasvaa aikuiseksi ja josta löytää elinikäisiä ystäviä. Partiossa korostetaan vastuun ottamista itsestä, toisista ihmisistä, yhteiskunnasta ja ympäristöstä. Ne ovat arvoja ja tavoitteita, jotka sopivat kaikille ja kaikkialle, aikaa ja paikkaa katsomatta.

15 Meillä Suomessa on jopa kymmeniä tuhansia syrjäytyneitä nuoria. Yhteiskunnasta sivuun jääminen ei tapahdu hetkessä, vaan se on usein vuosia vievä, salakavalakin kehitys. Ovi toisensa perään on sulkeutunut. Syrjäytyneistä puhutaan usein kasvottomana massana, kerrotaan kuinka he maksavat yhteiskunnalle yli miljoona euroa. Silti kaikilla näistä nuorista on oma, erityinen taustansa ja tarinansa. Jokainen heistä on arvokas ja lähes jokaisella olisi annettavaa ja saatavaa opiskelussa, harrastuksissa, työelämässä – yhteisissä asioissa, jotka hyvään elämään kuuluvat. Toki ei meillä maanakaan ole varaa menettää yhtään ihmistä, joka pelastettavissa olisi.

25 Yhteisvastuukeräys ei olisi mahdollinen ilman vapaaehtoisia. Liikkeellä on taas jopa 40 000 talkoolaista, arkienkeliä, kuten heitä kutsutaan. Se on hieno tapa auttaa. Kaikkien meistä ei tarvitse muuttua arkienkeleiksi, mutta arkikeinoja voi jokainen ottaa käyttöön. Ovatpa ne keräyslippaaseen laitettu kolikko, oikealla hetkellä kysytty ”mitä kuuluu?” tai tiukassa paikassa tarjottu käsi – ihan tavallisia asioita, mutta ihmiselämän suunta voi joskus olla pienestä kiinni.

Toivon kansalaisten ja yhteisöjen osallistuvan Yhteisvastuukeräykseen aktiivisesti. Apua tarvitaan – ehkä enemmän kuin koskaan.

www.presidentti.fi (2016)

Teksti E

Miesten puheet

Jokainen yliopiston ohikin kävellyt tietää, että on vanhanaikaista erotella ihmiset miehiin ja naisiin. Sukupuoli on pelkkä kokemus, mielentila, jana jolla jatkuvasti vaihdamme sijaintiamme. Kaikki muu on myyttiä, kaikki ne piirteet, joita pidimme miehekkyyden ja naisellisuuden tunnusmerkkeinä, ovat kuulemma opeteltuja ja rakennettuja. Uskotaan.

5 Mutta jos kampuksen kahvilassa norkoileva post-gender-hippi luulee, että taistelu on nyt ohi ja myytit purettu, niin kannattaisi tehdä vielä maakuntamatka ja poiketa vaikkapa meillä päin.

Meillä päin on edelleen vain yksi tai kaksi tapaa olla miehekäs ja kymmeniä tapoja olla epämiehekäs. Oikea mies on eleetön ja itsevarma kuin pienkoneen pilotti: ”Tapahtui mitä tapahtui, minä lennän konetta.” Vaatimus on julma, kohtuuton ja kiinnostava. Ei sukupuolimyyttejä saa purkaa, se on sama kuin ottaisi urheiluhullulta pois maajoukkueen, sama kuin sanoisi että tästä lähtien kansalaisuus on pelkkä kokemus ja että jokainen pelaa vain omasta puolestaan.

10 Siihen aikaan, kun autot olivat vielä huonoja, meidän suvullamme oli tapana viettää juhannuksia ja muita juhlapyyhiä yhdessä. Naiset istuivat tuvassa ja juttelivat menneistä kesistä; miehet seisoivat pihalla eivätkä jutelleet mistään vaan heittivät tikkaa. Lapset saivat juosta näiden kahden todellisuuden välillä näkymättöminä. Se oli minusta jännittävää samalla tavalla kuin ennätykset ovat jännittäviä. Tuvassa näki ja kuuli kuinka nainen ihminen voi olla, pihalla kuinka mies.

Juoksen pihan ja tuvan väliä edelleen, ja edelleen minusta tuntuu, että mies ja nainen puhuvat eri kieltä. Puhun nyt miehistä ja naisista meillä päin.

20 Meillä päin vain naiset sanovat ”meillä päin”. Mies sanoo ”mun talo, mun piha, mun poika, mun pojanpoika”. Sanoo vaikka olisi elänyt viimeiset 45 vuotta avioliitossa. Meillä päin naiset määrittelevät itsensä ulkoa päin. He nimeävät jonkin olemassa olevan ryhmän tai luonteenpiirteen ja ilmoittavat sitten kuuluvatko siihen vai eivät. Meillä päin mies ei koskaan määrittele itseään vaan maailman.

25 Naiset käyttävät meillä päin ihmeen kepeästi sanaa ”ehkä”, yhtä kepeästi kuin miehet käyttävät sellaisia ilmauksia kuin ”aivan varmasti” ja ”ei millään”. Nainen kestää huomion ja uskaltaa sitä antaa: ”Ai kun ihana väri sun hiuksissas, sopii tosi hyvin sulle.” Repliikki on autenttinen, meillä päin linja-autossa kuultu. Jos miehet meillä päin matkustaisivat linja-autolla, he eivät kehuisi siellä toistensa hiuksia.

Kaikkein mieluiten miehet vaikenisivat kokonaan, meillä päin. He uhoavat hiljaa itsekseen että huomenna en sano kenellekään muuta kuin päivää ja näkemiin. Nämä päätökset eivät pidä, maailma virittää miehelle aina uusia ansoja, houkuttelee hänet vastaamaan, selittämään, jaarittelemaan.

30 Näitä miehet pakenevat, kun he menevät kalaan, metsään, urheilukisoihin, paikkoihin joissa on mielekästä olla puhumatta. Nuoret miehet sulkeutuvat autoonsa ja ajavat, ajavat vain. Kaikkein innokkaimmat ajavat niin kauan, että päätyvät rallikilpailuihin ja formularadoille. He halusivat kauas pois ja päätyivät lehdistötilaisuuteen kertomaan televisionkatsojille, miten kisa meni ja miltä heistä nyt tuntuu.

Petri Tamminen, *Muita hyviä ominaisuuksia* (2010)